

Asia: VN/25733/2021-OKM-334

Lausuntopyyntö valtioneuvoston selontekoluonnokseksi - Uutta suuntaa Suomen digitaaliseen kompassiin

Tavoite 1 - Suomi kehittyy demokraattisena ja sivistyneenä yhteiskuntana digitalisoituvassa maailmassa.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Kuluttajaliitto katsoo, että tavoite on kannatettava. Tavoitteeseen liittyvän turvallista ja vastuullisesti rakennettua digitaalista ympäristöä koskevan avaintuloksen osalta luonnostekstissä todetaan, että digitaalisen ympäristön laadukas sääntely ja ohjaus edistävät saavutettavuutta, ehkäisevät haitallista kuormitusta ja varmistavat kaiken ikäisten käyttäjien mahdollisuudet valita turvallisia ja vastuullisia palveluja.

Kuluttajaliitto näkee, että tekstissä olisi hyvä avata, mihin tahoihin sääntely ja ohjaus kohdistuvat ja tuoda esiin palveluntarjoajien vastuu turvallisten ja vastuullisten palvelujen tarjoamisessa. Lisäksi on varmistettava, että digitaalinen ympäristö on turvallinen ilman, että kuluttajalta vaaditaan erityisasiantuntemusta palveluiden valinnassa.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Tavoitteen yhdeksi avaintulokseksi on nimetty se, että kansalaisilla on hyvät digitaaliset perus- ja lukutaidot, jotka mahdollistavat aktiivisen osallisuuden. Aikuisväestön osalta luonnostekstissä todetaan, että erityisesti ikääntyneillä olisi monipuolisesti mahdollisuuksia kehittää taitojaan, joita ei ollut olemassakaan heidän aiemmilla koulutuspoluillaan.

Kuluttajaliitto katsoo, että avaintuloksiin tulisi lisätä konkreettisia keinoja, joilla etenkin digitaidottomien aikuisten taitoja voidaan lisätä. Digitaalisen sivistyksen ja taitojen varmistaminen vaatii valtakunnallista, pysyvästi rahoitettua ja maksutonta matalan kynnyksen neuvontaa. Pelkkä koulutusjärjestelmä ei riitä tavoittamaan kaikkia ikäryhmiä tasapuolisesti.

Tavoite 2 - Yhteiskunnan toimijoiden kyky omaksua ja soveltaa uusia ja kehittyviä teknologioita kestävästi ja tuottavasti on vahva.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 3 - Suomi on edelläkävijä digiosaamisessa ja teknologia-alan kehityksessä.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 1 - Datan saatavuus ja laatu sekä datanhallinnan infrastruktuuri tukevat yritysten arvonluontia ja ratkaisujen skaalautuvuutta.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 2 - Tietoliikenneyhteydet ovat kattavat, turvalliset ja kestävät.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 3 - Palvelin- ja laskentainfrastruktuurit ovat energiatehokkaita ja vastaavat julkisten palveluiden, yritysten ja tutkimuksen tarpeita.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 1 - Digitalisaatio ja dataperustainen arvonluonti etenee yrityksissä.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 2 - Yritysten tuottavuus ja kilpailukyky paranee uusien teknologioiden onnistuneen käyttöönoton myötä.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 1 - Digitaaliset julkiset palvelut toimivat yhteentoimivina palvelukokonaisuuksina mahdollistaen sujuvan asioinnin ja korkean tuottavuuden.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Kuluttajaliitto pitää tärkeänä, että hyvän hallinnon periaatteet ja saavutettavuus on mainittu tavoitteen yhteydessä. Lisäksi sujuvan asioinnin varmistaminen on lähtökohtaisesti kuluttajan etu. Kuluttajaliitto huomauttaa kuitenkin, että samalla tulee varmistaa, ettei tavoitteessa mainittu digitaalinen ensisijaisuus johda muiden asiointikanavien tosiasialliseen karsimiseen. Saavutettavuus on muutakin kuin teknistä esteettömyyttä ja sujuvat asiointitavat tulee taata myös niille, joilla digitaalisten palvelujen käytön esteenä voi olla digitaalisten välineiden tai digitaitojen puute.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

3 vain osittain

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Kuluttajaliitto katsoo, että avaintuloksista puuttuu selkeä kirjaus kuluttajien oikeudesta ja mahdollisuudesta henkilökohtaiseen neuvontaan ja inhimilliseen tukeen. Automaatio ei saa olla ainoa ratkaisu, vaan digitaalisen ensisijaisuuden rinnalla on varmistettava ihmiskontaktin säilyminen. Vaihtoehtoisten palvelukanavien tarjoaminen niille, joilla ei ole mahdollisuutta käyttää digitaalisia palveluja, on välttämätön osa palvelun saavutettavuutta.

Tavoite 2 - Julkinen hallinto hallitsee yhteiskunnan keskeisten toimintojen datan, teknologian ja infrastruktuurit turvallisesti, luotettavasti ja kustannustehokkaasti varmistaen yhteiskunnan toimivuuden kaikissa tilanteissa.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 3 - Julkinen hallinto toimii tuottavasti tekoälyä sekä uusia digiteknologioita hyödyntäen.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Poikkihallinnollinen johtaminen ja yhteistyö

Ovatko siinä esitetyt digitalisaation johtamisen ja yhteistyön periaatteet perusteltuja osia osana Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Digikompassin tavoitteiden ja avaintulosten kokonaisuus

Puuttuuko digikompassin tavoitteista ja avaintuloksista yleisesti jotain olennaista? Tulisiko jokin osa alue priorisoida tai poispriorisoida?

-

Tuloksellisuuden seuranta ja vaikuttavuuden arviointi

Mitä mittareita tunnistatte tavoitteiden ja avaintulosten etenemisen mittaamiseen?

-

Miten digikompassin vaikuttavuutta tulisi Suomen tasolla mitata?

-

Toimintaympäristön kuvaus

Geopoliittinen ja taloudellinen toimintaympäristö

-

Turvallisuus ja resilienssi

-

Kriittiset teknologiat ja innovaatiot

-

Hyvinvointi ja yhteiskunnalliset muutokset

-

Digitalisaation ja datatalouden sääntely

-

Yhteistyö ja yhteentoimivuus

-

Uudet teemat

Tekoäly

-

Turvallisuus

-

Hyvinvointi

-

Yhteistyö ja yhteentoimivuus

-

Digikompassin kokonaisuus

Miten arvioisit digikompassia kokonaisuutena?

Digikompassi on teknologisesti kunnianhimoinen ohjausväline, mutta kuluttajanäkökulmasta sen onnistumista tulisi arvioida ennen kaikkea sen mukaan, miten se vahvistaa kansalaisten luottamusta julkisiin palveluihin, parantaa palveluiden käytettävyyttä ja takaa suojan myös haavoittuvassa asemassa oleville kuluttajille.

Digitaalisen kompassin luonnos jää monilta osin yleistasoiseksi. Mikäli digikompassin on tarkoitus toimia resurssien kohdentamisen ja priorisoinnin työkaluna, sen tulisi sisältää huomattavasti konkreettisempia ja selkeämmin mitattavissa olevia tavoitteita. Kokonaisuus kaipaisi konkretiaa ja ehdotuksia resurssien suuntaamisesta esimerkiksi digitaaliseen tukeen ja kansalaisten oikeusturvan varmistamiseen, jotta visio sivistyneestä yhteiskunnasta digitalisoituvassa maailmassa voisi toteutua myös käytännön tasolla.

Muut kommentit

Mikäli kommentti ei sovellu lomakkeen muihin asiakohtiin, voit jättää sen tähän.

-

Saarikallio Ida
Kuluttajaliitto ry, Konsumentförbundet rf